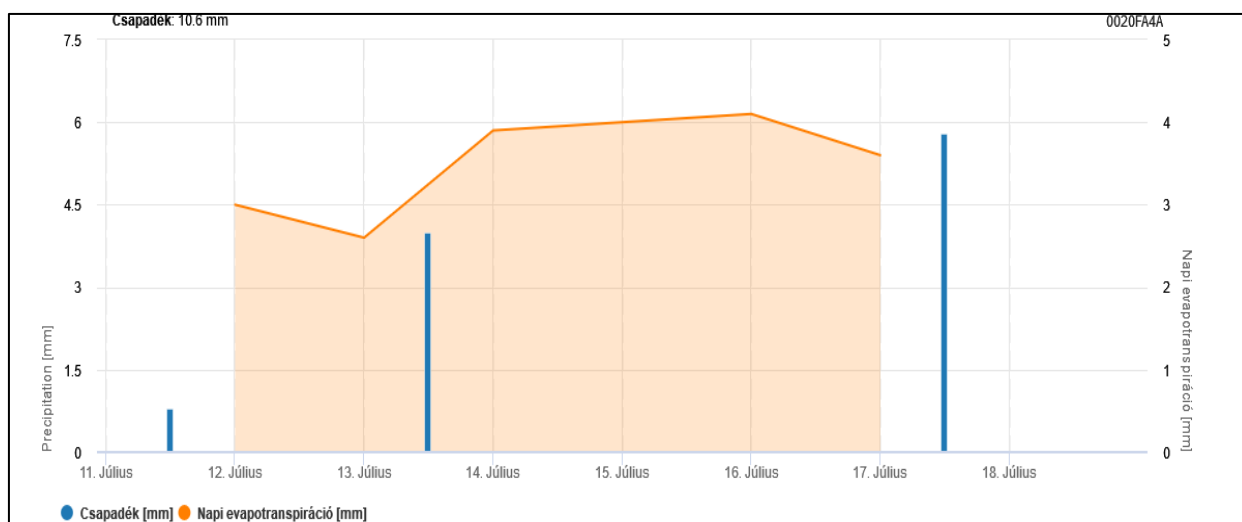

MAGYAR NÖVÉNYVÉDŐ MÉRNÖKI ÉS NÖVÉNYORVOSI KAMARA Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezet

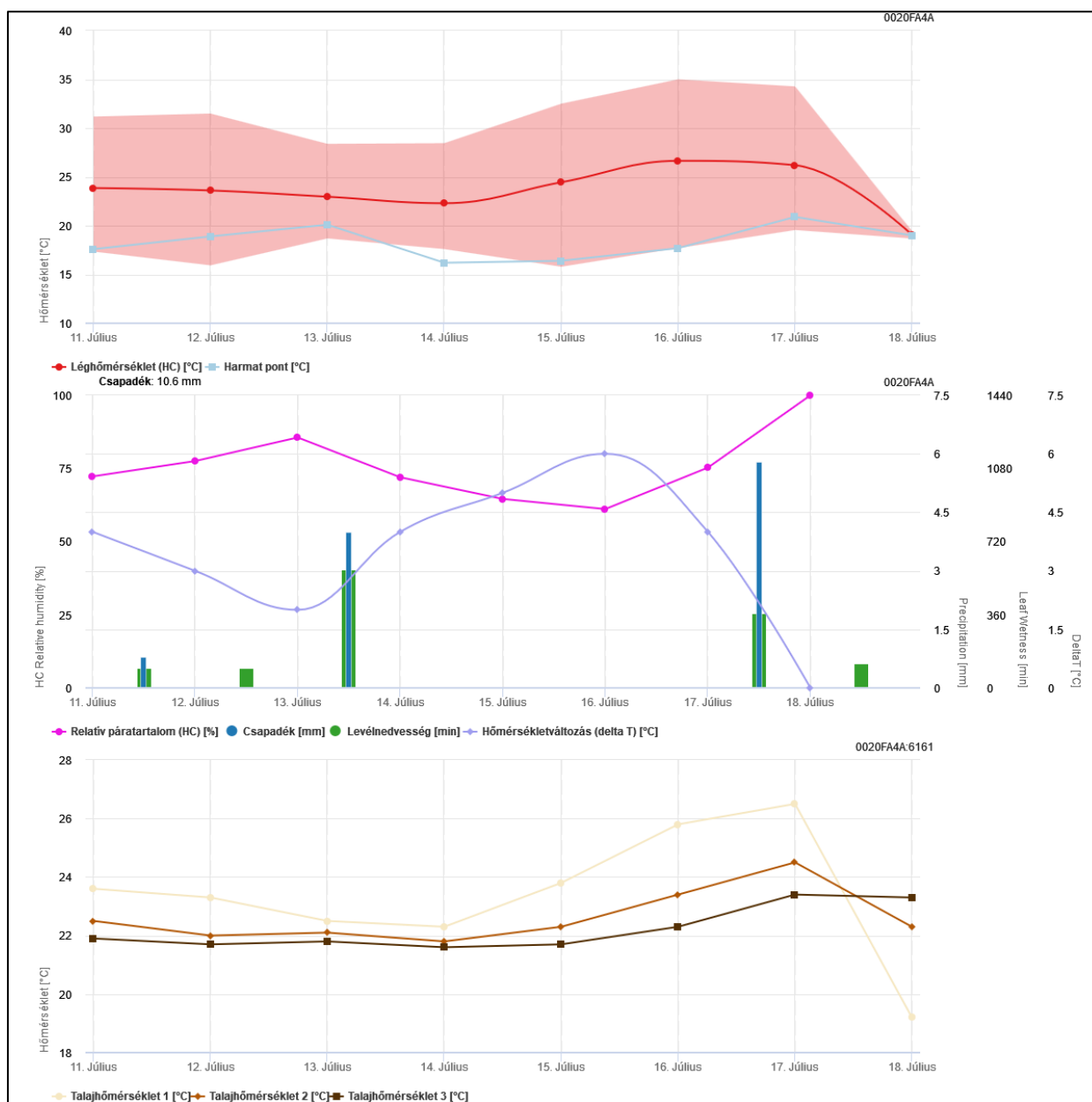
Hajdú-Bihar Megye növényvédelmi időszakos helyzetképe

Az elmúlt héten a kánikula volt a jellemző, a hét másodikfelében szórványos záporokkal, zivatarokkal. A helyi záporokból, zivatarokból jellemzően 5-10 mm közötti csapadék hullott. A szeles meleg idő miatt a napi evapotranspiráció mértéke 6mm körül alakult. A gyengébb termőhelyeken a kukoricán a légköri aszály tünetei megjelentek.

A csapadék mennyiség és az evapotranspiráció alakulása, Debrecen, 2023.07.11.-07.18.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

A levélnedvesség/páratartalom/talajhőmérséklet alakulása Debrecen, 2023.07.11.-07.18.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten, előzmények

Fenológiai (28. hét)

Őszi búza: teljesérés (BBCH 89)

Őszi káposztarepce: teljes magérettség (BBCH 89)

Napraforgó: virágzás eleje-közepe (BBCH 63-65)

Kukorica: virágzás kezdete-teljes virágzás (BBCH 61-65)

Alma: 50-70%-os gyümölcsméret (BBCH 75-77)

Polifág károsítók

Megyénkben a mezei pocok (*Microtus arvalis*) felszaporodása felgyorsult a lucerna az őszi kalászos, illetve a repce a táblákon. A gabona és repce tarlókon mindenhol megtalálhatóak a mezei pocok járatok, a fertőzöttség mértéke 2-5 lakott járat/100 m² körül alakul. A napraforgóba és a kukoricában, cukorrépában szintén jelen a pocok, de a fertőzöttség mértéke jelenleg nem ítélt meg. A kalászos és a repce tarlók művelését követően a kapás kultúrákba és a lucernákba a pocok áttelepülése és nagy egyedsűrűség esetén szórványosan gazdasági kártétele várható, de a gradáló pocok populáció a legfőbb veszélyt az őszi vetésekre jelenti.

A mezei pocok elleni védekezésre fel kell készülni.

A hörcsög (*Cricetus cricetus*) szórványosan megjelent, kártételét egyelőre nem tapasztaltuk.

Szántóföldi növények

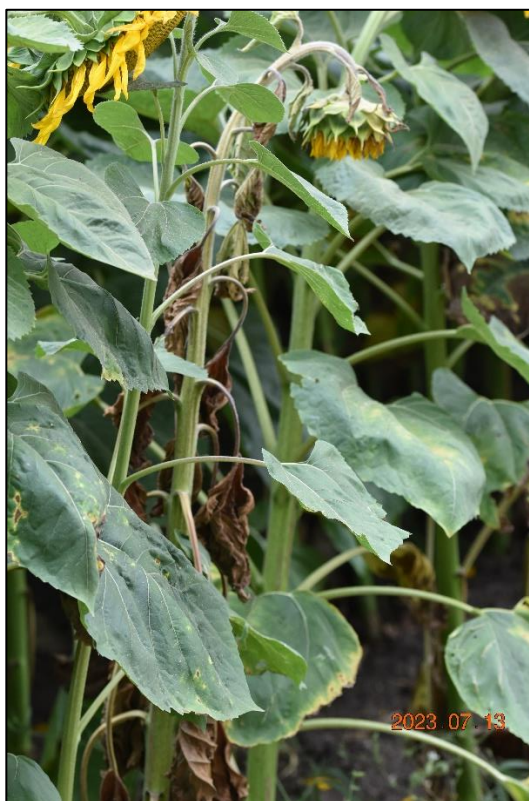
A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a napraforgóban

A napraforgó állományokban csak szórványosan, elvétve lehetett a napraforgó peronoszpórával (*Plasmopara halstedii*) találkozni. A fertőzés mértéke az észlelési küszöb környékén alakult.

Az elmúlt héthez képest tovább nőtt az alternariás levélfoltosság (*Alternaria helianthi*, *A. helianthificiens*) fertőzés mértéke. A fertőzöttség mértéke közepes, a fogékonyabb fajtákban elérte a védekezési küszöbértéket. A kánikula és a légköri aszály lassítja az alternaria terjedését.

A fóma (*Phoma macdonaldii*) észlelési szinten a táblák többségén megtalálható volt. A fertőzés lassú terjedése volt megfigyelhető.

A fehérpenész (*Sclerotinia sclerotium*) fertőzésre utaló tünetekkel minden napraforgó táblán találkoztunk, de egyelőre a kórokozó beazonosítása még nem egyértelmű. A fehérpenész fertőzöttség mértékét megyénkben 1-3% körül becsüljük. A csapadékosabb területeken a fertőzés további lassú terjedése várható.

A fehérpenész tünete napraforgón, Tépe fotó: Nagy László

A hamuszürke szárkorhadás (*Macrophomina phaseolina*) fertőzésre utaló hervadásos tünetek is szórványosan megtalálhatóak a táblákon. A fertőzés mértéke egyelőre az észlelési küszöb környékén alakul.

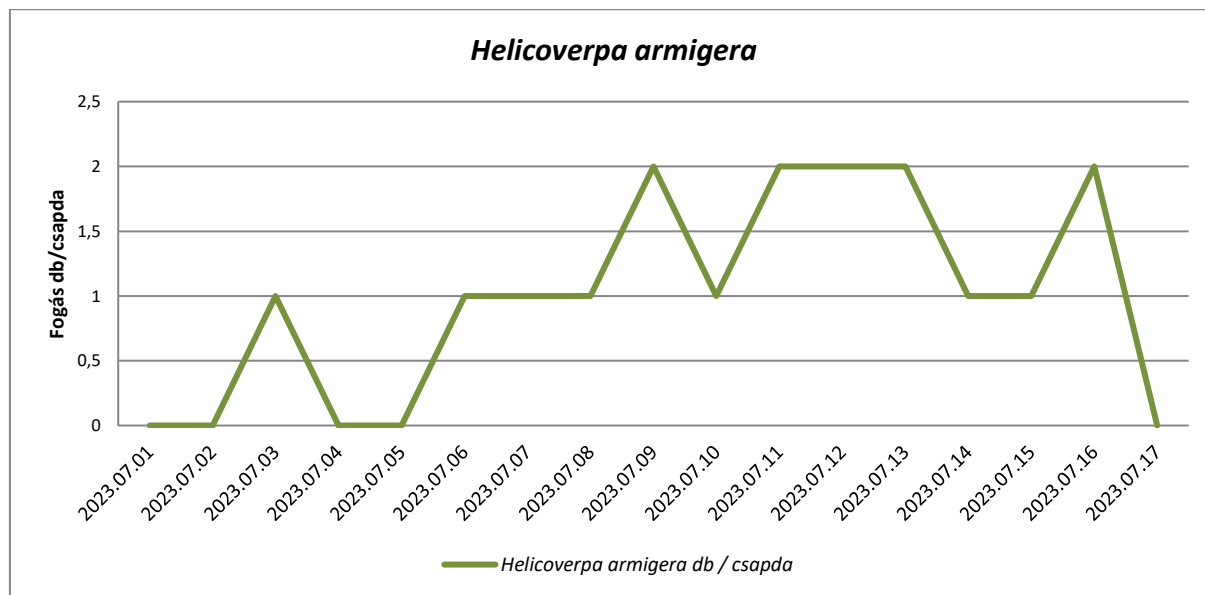
A mezei poloska (*Lygus pratensis*) minden napraforgó táblán megtalálható, de a fertőzöttség mértéke igen szélsőségesen alakul. Megyénkben jellemzően gyenge a fertőzöttség, de szórványosan előfordulnak közepesen fertőzött táblák is.

A napraforgóba a levéltetvek a még mindig megtalálhatóak. A fertőzöttség mértéke továbbra is alacsony.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a kukoricában

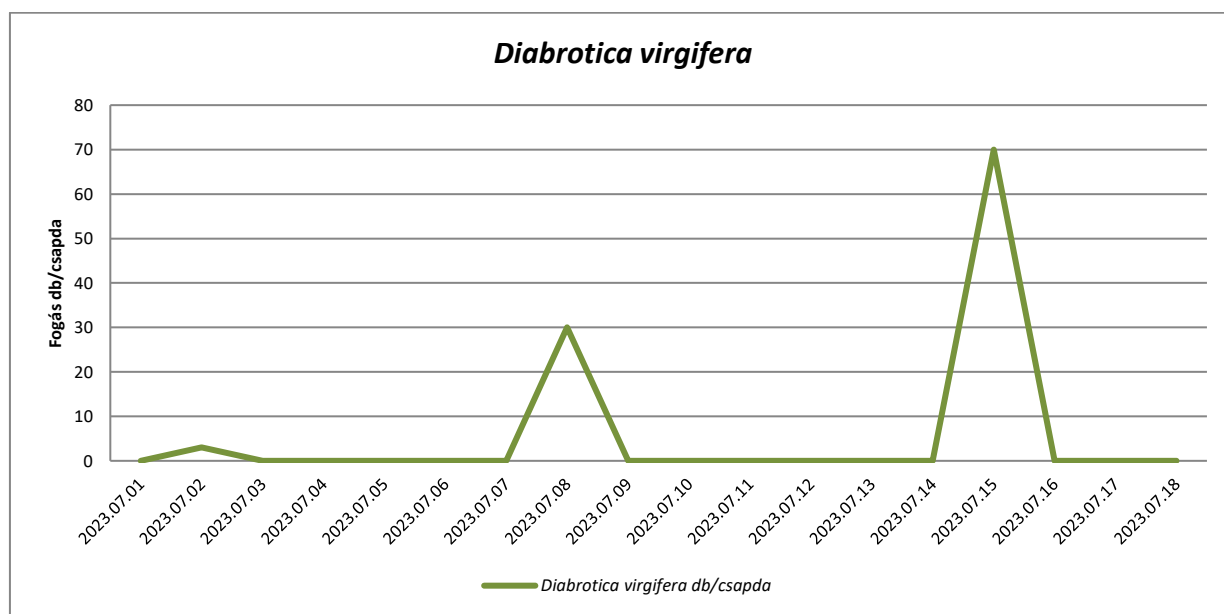
A kukoricamoly (*Ostrinia nubilalis*) első nemzedékének a rajzása a befejeződött, a hernyók kártétele a már jól látható. Megyénkben az első nemzedék populációjának a mérete jóval kisebb a megszokottól, de szigetszerűen előfordulnak erősebben fertőzött területek is.

A gyapottok-bagolylepke (*Helicoverpa armigera*) alacsony számban, de folyamatosan jelen van a csapdában. Az első nemzedék rajzása hektikus, ennek ellenére a nagy értékű csemegekukoricában elkezdték ellene a védekezést. A károsító számára kedvező időjárás miatt a gyapottok-bagolylepke második-harmadik nemzedéke még okozhat meglepetést, ezért folyamatosan figyelemmel kell követni a rajzást és a populáció méretének változását.

A gyapottok-bagolylepke rajzása, Debrecen

A kukoricabogár (*Diabrotica virgifera*) imágói mindenhol megjelentek az állományokban. A kukoricabogár fertőzöttség mértéke igen szélsőségesen alakul, egyes táblákon alig találunk néhány egyedét míg másol tömegesen jelen van. A szélsőséges fertőzöttség oka a tavalyi igen száraz időjárásnak tulajdonítható, ugyanis a kukoricabogarak tojásrakás céljából elsősorban az öntözött területeket keresték fel.

A kukoricabogár rajzása, Darvas

Kertészeti növények

Alma

Az elmúlt hét időjárása kedvezett a kártevők számára.

Az almában az almafa lisztharmat (*Podosphaera leucotricha*) szekunder fertőzésre lassú de folyamatos terjedése megfigyelhető. A fogékony fajtákban a fertőzöttség mértéke 5-15% körüli. A kedvező időjárás miatt a lisztharmat további terjedésére kell számítani.

Az alma varasodás (*Venturia inaequalis*) fertőzés terjedése a meleg száraz időjárás miatt, jelentősen lelassult majd a hét végi csapadékos idő hatására ismét lendületbe jött. A varasodás okozta levél fertőzés az érzékeny fajtákban gyenge-közepes mértékű.

Az almamoly (*Cydia pomonella*) első nemzedékének a rajzása befejeződött, a lárvák megjelentek. A lárvák okozta gyümölcs kártétel mértéke jellemzően gyenge.

Debrecen, 2023.07.18